

Hvem definerer menighetens behov for endring av kirkebygget?

- Hva er behovet?
- Hva ønsker menigheten å endre – og hvorfor?
- Hva er mulig?
- Hva er begrensningene? (selve bygget, konstruksjonen, aktuelle rom, kirkens historie, kulturhistoriske verdier, verneverdier osv)
- Hva er gjort tidligere?
- Hvor finnes det gamle inventaret?

**Både store og små endringer bør drøftes over tid.
Bruk god tid.**

Hvorfor endring?

- Ny tid, nye utfordringer, nye behov:
 - Gudstjenestereformen
 - Selv kirkerommet (lysglobe, lesestol, piano)
 - Alteret og nattverdbord - prekestol
 - Benkene
 - Barna
 - Belysning og akustikk/høytalere, prosjektor/skjerm
 - Trosopplæringen
 - Barn og unge
 - Universell utforming
 - Funksjonshemmede adgang, tilgjengelighet og bruk av kirken
 - Lytt også til barnefamilienes og de eldres behov

Gamle kirkerom for ny liturgi

Utredning v/ Arbeidsgruppa NfG og RA

- a) samordne kunnskap om de ytre rammer for kulturminnevern og gudstjenestefeiring,
- b) bidra til å skape økt refleksjon og forståelse for at liturgi og kirkerom må tilnærmes ut fra helhetlige innfallsvinkler,
- c) bidra til å skape respekt for at både tradisjon og fornyelse er verdier som knyttes til god forvaltning av kirkelige bruksbygg,
- d) gi eksempler på gode endringer av eksisterende kirkeinteriør ut fra de nye liturgiske krav.

Dypest sett handler
trosopplæringsreformen
om hvordan vi kan
være kirke i vår tid?

En raus og tydelig kirke hvor barn og unge
lever livet i tro håp og kjærlighet

Behovene

- Hver tid har sine behov – sin mote – sin gudstjenesteprofil og liturgiske utforming.
- Ordets kirke med prekestolen høyt opp, og hvor presten proklamerte evangeliet til en lyttende menighet som satt pent på rekke og rad i benkene. Du skulle sitte vondt, så du ikke sovnet.
- I dag behov for fleksibilitet, å kunne utnytte rommet, nattverdfeiringen, mer bevegelse osv.
- Men også økt oppmerksomhet om kirkens utsmykning, symboler, estetikk.
- En utvikling fra kunnskap til opplevelse.

Forprosjekt

- Enhver endring må saksbehandles og vurderes.
- Nedsette en arbeidsgruppe/plankomité som kan legge fram et forslag til hva menighetsrådet bør gjøre (forprosjekt)
- Særlig viktig å definere behovet/behovene
- Legge frem et forslag til mandat/ plan for arbeidet, som menighetsrådet behandler.
- Møte med staben og andre fagpersoner og involver menigheten ulike brukere
- Besøk noen kirker for å hente inspirasjon og ideer.
- Jeg gjentar: Bruk tid på denne prosessen

Samarbeid - godkjenning

- Menighetsrådet kan ikke bare bli enige om noe å gjøre endringer, og så sette i verk.
- **Fellesrådet** har ansvar for bygging, drift og vedlikehold av kirker, jf kl § 14, men kirkene er soknets eiendom, og fellesrådet opptrer på vegne av det aktuelle soknet, jf kl §17 annet ledd.
- Utgiftene utredes av **kommunen**, jf kl 15.
- Ombygging m.m. av kirke skal godkjennes av **departementet**, jf kl § 21 fjerde ledd.
- Myndigheten til å godkjenne ombygging er delegert til **biskopen**, jf. Rskr.T 3/2000

Endringer – ombygging/utvidelse

- Menigheten kan ikke gjøre hva den vil.
- ”Med ”**ombygging**” menes enhver endring i kirkens faste struktur som for eksempel
 - nytt toalettanlegg,
 - installasjon av sprinkelanlegg, nye vinduer
 - endring av galleri for tilpassning til nytt orgel
 - ommøblering/flytting av fast inventar som for eksempel benker, prekestol, alterring, alter og orgel
- For eldre kirker enn 1850 og listeførte kirker etter 1850 må biskopen forelegge saken for RA. (Rskr. T 3/2000)
- NB! Også anskaffelser og avhendelse av kirkens inventar og utstyr skal godkjennes av biskopen, jf kl §18 fjerde ledd.

Samarbeid – informasjon - samarbeid

- Rammene for en mulig endring må sjekkes ut.
- Hvilke muligheter og begrensninger ligger i selve bygningen
 - Samspillet med kirkerommet, helheten, estetikken
- Kontakt: kirkekonsulenten, bispedømmerådets kirkekonsulent, RA, prosten, KA, Kirkerådet, kommunens konsulent på området.
 - Men gjør det i forståelse med kirkevergen/fellesrådet.
 - Ta RA med på råd tidlig i prosessen. Ikke vent til slutt!
- Behovet er det menighetens ansvar å definere
- Løsningen er det fellesrådet som gjør vedtak om, men det må skje i samarbeid/forståelse med menighetsrådet eller det utvalget MR har nedsatt for å følge opp saken.
- Prioritering av forslaget i fellesrådet handlingsplan og forhandlinger med kommunen ligger til fellesrådet
 - Men gjør det i forståelse med menighetsrådet

Noen tilleggsmomenter

- Valg av arkitekt/kunstner
- Kontrakter/avtaler
- I min fars hus er det mange rom. Skal alt foregå i kirkerommet?
- Hva skal kirkerommet brukes til, jf. spenningen mellom gudstjenester, kirkelige handlinger, konserter, mellom deltakere og tilskuere
- Forholdet mellom det nære fellesskapet og det sakrale opphøyde
- Nye endringer må tilpasses kirkerommet
- Er det som anses som livsnødvendig i dag – uaktuelt i morgen? Bærekraftig utvikling, framtidens behov
- Vurder fleksibilitet, vedlikeholdsutg., holdbarhet osv

Konflikt eller samarbeid?

- Menigheten har sine behov, men føler de møter motstand, liten forståelse og minimal hjelp.
- Konsekvens: Menigheten tar seg til rette.
- Søk råd og veiledning.
- Behov for et faglig kirke- og kulturminnefaglig rådgivningssenter, der en kunne bygge opp en felles forståelse for hverandre interesser og bidra med å finne gode løsninger som ivaretar ulike interesser.

Hva med engasjementet?

- Der det finnes mål, finnes det vilje...
- Der det finnes en vilje, finnes det en eller annen utvei. (Viktor Frankl)

Når forandringen er gjort: Takk medarbeiderne - SKAP FEST!

